

УКРАЇНА

ВІННИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

РІШЕННЯ

_____ 2018 р.

сесія 7 скликання

Про затвердження Правил користування маломірними (малими) суднами на водних об'єктах Вінницької області

Відповідно до пункту 6 статті 43 Закону України „Про місцеве самоврядування в Україні”, статей 3, 4 Закону України „Про транспорт”, статей 8¹, 47, 67 Водного кодексу України, статей 7, 8 Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”, статті 39 Регламенту Вінницької обласної Ради 7 скликання, враховуючи клопотання обласної державної адміністрації, висновки постійних комісій обласної Ради, обласна Рада **ВИРІШИЛА**:

1. Затвердити Правила користування маломірними (малими) суднами на водних об'єктах Вінницької області, що додаються.

2. Рішення 17 сесії обласної Ради 5 скликання від 29 травня 2008 року №569 «Про Правила користування маломірними (малими) суднами на водних об'єктах Вінницької області» визнати таким, що втратило чинність.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійні комісії обласної Ради з питань будівництва, розвитку населених пунктів, транспорту та зв'язку (Мельник А.Ю.), з питань розвитку промисловості і підприємництва, інвестиційної та регуляторної політики (Поліщук А.Л.), з питань регулювання комунальної власності та приватизації (Масленников О.Г.), з питань законності, боротьби з корупцією, люстрації, регламенту та депутатської діяльності (Вигонюк А.В.).

Голова обласної Ради

А. Олійник

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням ___ сесії обласної Ради

7 скликання від «__» _____ 2018 року

№ _____

ПРАВИЛА

**користування маломірними (малими) суднами на
водних об'єктах Вінницької області**

РОЗРОБНИК:

Департамент житлово-комунального
господарства, енергетики та інфраструктури
Вінницької облдержадміністрації

I. Загальні положення

1.1. Правила користування маломірними (малими) суднами на водних об'єктах Вінницької області (далі – Правила) розроблено відповідно до:

Водного кодексу України;

Закону України «Про транспорт»;

Закону України «Про місцеві державні адміністрації»

Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»;

Положення про Державну службу морського та річкового транспорту України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 вересня 2017 року № 1095;

Постанови Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 р. № 1147 (із змінами) «Про прикордонний режим»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 08 червня 1998 року № 814 «Про вдосконалення технічного, класифікаційного і судноплавного нагляду на морському і річковому транспорті»;

Порядку ведення Державного суднового реєстру України і суднової книги України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 1997 року № 1069;

Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2002 року № 264;

Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 16 лютого 2004 року № 91, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 12 липня 2004 року за №872/9471 (далі – Правила судноплавства на ВВШ);

Положення про систему управління безпекою судноплавства на морському і річковому транспорті, затвердженого наказом Міністерства транспорту України від 20 листопада 2003 року № 904, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 19 грудня 2003 року за № 1193/8514 (далі – Положення про СУБ);

Положення про порядок видачі посвідчення судноводія малого/маломірного судна, затвердженого наказом Міністерства інфраструктури України від 07 травня 2013 року № 283, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 травня 2013 року за № 831/23363 (у редакції наказу Міністерства інфраструктури України від 26 серпня 2014 року № 413) (далі – Положення про порядок видачі посвідчення);

Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 642, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 23 липня 2004 року № 915/9514;

Інструкції про огляд баз для стоянки маломірних (малих) суден, затвердженої наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 641, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України від 23 липня 2004 року № 914/9513 (далі – Інструкція про огляд Баз);

Правила охорони життя людей на водних об'єктах України, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 10 квітня 2017 року № 301, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 04 травня 2017 року за № 566/30434 (далі - Правила охорони життя людей);

Інших нормативно-правових документів, що регламентують охорону людського життя на воді, безпеку судноплавства та охорону навколишнього природного середовища і нормативних документів органів державної виконавчої влади.

1.2. У цих Правилах терміни вживаються в такому значенні:

аварійна подія (далі-АП) – аварія, інцидент з маломірним (малим) судном, що спричинила загибель людей чи заподіяла їм серйозних тілесних ушкоджень, або спричинила загибель судна чи заподіяла йому значної шкоди, нанесла шкоду довкіллю;

база для стоянки маломірних (малих) суден (далі – База) – суб'єкт господарювання, одним із статутних напрямів діяльності якого є надання послуг з безпечного утримання маломірних (малих) суден і який утримує і використовує спеціально обладнані для цього гідротехнічні споруди або природні берегові об'єкти, за винятком баз та інших пунктів базування суден флоту рибного господарства, баз та інших пунктів базування рятувальних, пожежно-рятувальних катерів та суден, катерів для проведення розмінування та спеціальних аварійно-рятувальних плавзасобів;

вітрильне судно – будь-яке судно, що пересувається за допомогою вітрила, у тому числі за умови знаходження на судні двигуна, якщо він використовується періодично. У разі якщо на вітрильному судні встановлений та використовується двигун потужністю більше ніж 15 к.с., судноводій повинен пройти підготовку для управління моторним судном та мати у Посвідченні судноводія відповідну відмітку на право управління моторним судном;

внутрішні водні шляхи (далі – ВВШ) – річки, озера, водосховища, канали, інші водойми, придатні для судноплавства;

водний велосипед – плавзасіб, що приводиться в рух з використанням фізичної сили людини шляхом приведення у дію гвинта (гвинтів) або гребного колеса (коліс), призначений для перевезення однієї або більше осіб, які розташовуються на спеціальних місцях для сидіння на корпусі (корпусах) плавзасобу;

водний мотоцикл (далі – Гідроцикл) – мале/маломірне судно, призначене для розваг, довжиною менше ніж 4 метри, на якому встановлена водометна пропульсивна установка, спроектована для управління ним у положенні стоячи, зокрема на колінах, або сидячи;

водний об'єкт – сформований природою або створений штучно об'єкт ландшафту чи геологічна споруда, де зосереджуються води (море, річка, озеро, водосховище, канал, ставок тощо);

гребне судно – судно, рух якого забезпечується фізичною силою людини;

головні двигуни – механізми, що приводять гвинт судна в рушійну дію;

клас судна – сукупність умовних символів і словесних характеристик, що присвоюється суднам, іншим плавучим спорудам, а також морським стаціонарним платформам класифікаційним товариством і характеризує їхні

конструктивні особливості, призначення й умови експлуатації, визначені правилами цього кваліфікаційного товариства;

мале/маломірне судно (далі – ММС) – моторне судно з корпусом довжиною до 24 метрів та вітрильне судно з корпусом довжиною від 2,5 до 24 метрів валовою місткістю менш як 80 одиниць (за винятком суден, що перевозять більше 12 пасажирів, суден, що перевозять небезпечні вантажі, буксирів, штовхачів, криголамів, поромів, суден допоміжного та технічного флоту), а також Гідроцикли;

моторне судно – судно, рух якого здійснюється механічною рушійною установкою (гребний гвинт, гребні колеса, водомет, повітряний гвинт та інше) з первинним двигуном;

озеро – природна западина суші, заповнена прісними або солоними водами;

підвісні двигуни – головні двигуни, які встановлюються на транці малого судна;

підводний перехід – місце прокладки під водою через річки і водосховища трубопроводів, тунелів, телефонних, телеграфних, електричних кабелів та їх охоронні зони;

плавання – цілеспрямований рух судна на водних шляхах;

плавзасіб – засіб, який не є судном, але використовується як засіб пересування по воді (водний велосипед, водні сані, катамарани та подібні їм плавзасоби, шайби, надувний матрац, віндсерфінг тощо) та для розваг на воді;

повітряний перехід – місце прокладки над водою через водний об'єкт ліній високої напруги, телеграфного та телефонного зв'язку, нафтогазопроводів тощо;

пором – самохідне або несамохідне судно, що працює на переправах для перевезення людей і вантажів;

посвідчення судноводія ММС – документ, що дає право на управління ММС, оформлений та виданий у порядку, визначеному Положенням про порядок видачі посвідчення судноводія малого/маломірного судна;

пристань – суб'єкт господарювання, що забезпечує впровадження комерційної, технічної, пасажирської та вантажної діяльності на річковому транспорті;

прокатна база – спеціалізована База, на якій ММС надаються у користування (експлуатацію) юридичним або фізичним особам у встановленому порядку;

пропульсивна установка – механічний пристрій, гвинт чи водомет, призначений для забезпечення руху судна і керування ним;

пункт базування (далі – ПБ) – місце (смуга) на урізі води або гідротехнічна споруда, розташовані у прикордонній смузі та контрольованому прикордонному районі, визначені місцевими державними адміністраціями або органами місцевого самоврядування за погодженням з органами охорони державного кордону, у зоні відповідальності яких вони перебувають, для постійного і тимчасового тримання поза пристанями, причалами, базами для стоянок маломірних суден, інших плавзасобів. Вимоги до облаштування ПБ та типи маломірних суден, інших плавзасобів, яким дозволяється тримання на них, визначаються Правилами користування маломірними (малими) суднами на

водних об'єктах Вінницької області, а вимоги до безпечної експлуатації таких пунктів — Правилами безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден відповідно до законодавства. Місця базування суден флоту рибної промисловості, що не підлягають нагляду класифікаційного товариства, облаштовуються відповідно до норм, установлених Мінагрополітики;

рибальське судно – судно, призначене і спеціально обладнане для ведення водного промислу або для промислу й переробки об'єктів промислу;

річка – водний потік, що тече у природних руслах і живиться за рахунок поверхневого і підземного стоків з їх басейнів. Виділяють річки головні (впадають в моря, озера або губляться в пісках чи болотах) та їх притоки (впадають в головні річки). Річки поділяють на рівнинні й гірські; за господарським використанням – судноплавні і несудноплавні;

рятувальний пост - структурний підрозділ підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, що знаходиться у визначеному, обладнаному і оснащеному рятувальними засобами та іншим спеціальним спорядженням місці; постійно, сезонно чи тимчасово вирішує завдання охорони життя людей у зоні своєї відповідальності;

рятувальне судно – самохідне судно, призначене і спеціально обладнане для надання допомоги суднам, які зазнають лиха на водних об'єктах;

спортивна база – спеціалізована База, де базуються тільки судна, що використовуються виключно для спортивних тренувань, та судна, що їх обслуговують;

спортивне судно – будь-яке вітрильне, гребне, ММС, яке відповідає вимогам спеціальних правил побудови та безпеки експлуатації, обслуговується спеціально підготовленими особами (екіпажем) та використовується виключно для занять спортом і не використовується для комерційних перевезень вантажів та пасажирів;

ставок – штучно створена водойма місткістю не більше 1млн.м³;

судно – плавучий засіб, спеціально призначений для перевезення пасажирів, вантажів або виконання інших робіт на воді;

судновласник – юридична або фізична особа, яка експлуатує судно від свого імені незалежно від того, чи є вона власником судна, чи використовує на інших законних підставах;

Інші терміни, що використовуються у цих Правилах, вживаються у значенні, визначеному законодавством.

1.3. Ці Правила встановлюють основні вимоги до експлуатації ММС та Баз і є обов'язковими для виконання у Вінницькій області. Правила не скасовують вимог інших правових і нормативних актів, пов'язаних із безпекою судноплавства, дія яких поширюється на всю територію України.

1.4. Водні об'єкти, на яких дозволяється плавання маломірних (малих) суден, бази, місця масового відпочинку населення на воді, місця, заборонені для плавання маломірних (малих) суден, повинні бути обладнані навігаційними плавучими та/або береговими знаками і вогнями, у тому числі інформаційними (заборонними, попереджувальними, приписними) встановленого зразка.

1.5. Відповідальність за забезпечення безпеки плавання ММС несуть судноводії та судновласники, за безпечну експлуатацію баз – їх власники.

1.6. Державний нагляд (контроль) за безпекою плавання ММС, безпечною експлуатацією Баз здійснюється Державною службою морського та річкового транспорту України (далі - Морська адміністрація).

1.7. Контроль за виконанням цих Правил здійснюється в межах власної компетенції місцевими державними адміністраціями, виконавчими комітетами міських, сільських, селищних рад, відповідний міжрегіональний територіальний орган Морської адміністрації, Національної поліції, ДСНС, Держкоінспекції України, Держрибагенства України, Державної прикордонної служби України відповідно до законодавства.

II. Обов'язки судноводіїв, судновласників ММС та посадових осіб, відповідальних за безпечну експлуатацію ММС та Баз.

2.1. Судновласники зобов'язані:

- зареєструвати ММС в установленому законодавством порядку;
- організувати утримання ММС на Базах (якщо базування і плавання ММС здійснюватиметься у контрольованому прикордонному районі);
- забезпечувати належний технічний стан ММС і його укомплектування відповідно до встановлених норм;
- довіряти управління ММС тільки особам, які мають посвідчення судноводія ММС, що відповідає класу судна;
- доводити до відома судноводія ММС встановлені умови використання ММС, зокрема району, часу і умов базування і плавання ММС, перевезення на ньому людей і вантажів.

2.2. Власники Баз зобов'язані:

- забезпечити реєстрацію Бази у відповідному міжрегіональному територіальному органі Морської адміністрації відповідно до розділу 2 Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних(малих) суден, а також функціональних вимог до Баз, встановлених Положенням про СУБ;
- пред'являти Бази для огляду відповідно до Інструкції про огляд баз для стоянки маломірних (малих) суден;
- розробити інструкцію по випуску ММС у плавання, та забезпечити її виконання на Базі;
- призначити посадових осіб, відповідальних за безпеку судноплавства, користування і експлуатацію ММС та випуск їх у плавання. Особа, відповідальна за випуск ММС у плавання, повинна вести журнал випуску суден, надавати судноводіям інструктаж з безпеки плавання в даному районі, проводити перевірку судових документів, перевіряти наявність рятувальних засобів, технічну справність судна та дотримання норм пасажиромісткості і вантажопідйомності;

- організувати на Базах збереження і облік ММС, які утримуються на них. Не допускати зберігання та стоянку на Базах суден, не зареєстрованих в установленому порядку;
- при наявності на Базі прокатного пункту – оформити відповідні дозвільні документи;
- обладнати не менше одного інформаційного стенда, розташованого таким чином, щоб забезпечити легкий доступ до них судноводіїв та осіб, які користуються прокатними та іншими ММС;
- організувати на Базах рятувальні пости, відповідно до вимог Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден.
- доводити до судноводіїв ММС телефони чергового на Базі, відповідного міжрегіонального територіального органу Морської адміністрації;
- щоденно доводити до Судноводіїв ММС інформацію про гідрометеорологічні умови плавання та прогноз погоди;
- здійснювати заходи з охорони природного середовища;
- забезпечити наявність обладнаного штрафного майданчика для зберігання ММС, плавання яких заборонено у порядку, встановленому законодавством.

2.3. Судноводії зобов'язані:

- виконувати вимоги Правил судноплавства на ВВШ України, Положення про СУБ та вимоги цих Правил;
- під час керування моторним чи вітрильним судном мати при собі посвідчення судноводія, що дає право на управління судном з відповідною потужністю двигуна чи площею вітрил, судновий білет, свідоцтво про придатність судна до плавання, технічний формуляр, талон техогляду, а у разі відсутності власника судна - документ, що підтверджує право на користування або розпорядження ним; план-завдання на рейс і документ на вантаж, що перевозиться (для судноводіїв, що працюють по найму);
- забезпечити перед початком плавання наявність на борту рятувальних засобів відповідно до судових документів;
- забезпечувати порядок на борту ММС, безпеку членів екіпажу, пасажирів та інших осіб, які перебувають на борту ММС, уміти надавати допомогу потопаючому;
- бути одягнутим в рятувальний або страхувальний жилет (на вітрильному або безпалубному ММС);
- при погіршенні гідрометеорологічних умов припинити плавання, перемістити ММС у місце, безпечне для судна та людей, які перебувають на ньому;
- надавати судно працівникам охорони здоров'я для відправлення до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги; державним інспекторам Морської адміністрації – для виконання невідкладних службових обов'язків по забезпеченню безпеки плавання та для транспортування пошкоджених при аваріях або несправних плавзасобів; працівникам поліції для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків, пов'язаних із переслідуванням правопорушників та доставки їх до відділу (відділення) поліції;

- зупиняти судно на вимогу державного інспектора Морської адміністрації, що має відповідне посвідчення, для проведення ним інспекторської перевірки.
- у разі АП з ММС взяти всіх можливих заходів для збереження життя людей на воді, запобігти забрудненню навколишнього природного середовища та негайно повідомити про АП чергового або адміністрацію Бази, аварійно-рятувальну службу та відповідний міжрегіональний територіальний орган Морської адміністрації.

2.4. Судноводіям забороняється:

- виходити в плавання на судні, яке не зареєстроване в установленому порядку, без нанесених реєстраційних номерів на обох бортах, при відсутності документів, що зазначені в п. 2.3 цих Правил та при відсутності чи частковій відсутності устаткування та спорядження, згідно з вимогами Регістра судноплавства України;
- виходити в плавання на ММС без інформування чергового Бази, до якого приписане ММС (якщо базування і плавання ММС здійснюється в контрольованому прикордонному районі);
- здійснювати плавання в районах, що заборонені для руху ММС;
- керувати судном перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння будь-якого ступеня чи під впливом наркотичних чи токсичних речовин, а також під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції та увагу;
- передавати керування особам, які не мають відповідного посвідчення, а також тим, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння будь-якого ступеня чи під впливом наркотичних чи токсичних речовин, а також під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції та увагу;
- перевозити пасажирів і вантажів з порушенням обмежень, визначених у судових документах ММС;
- перевозити на вітрильному або безпалубному ММС людей, якщо вони не одягнені в рятувальні або страху вальні жилети червоного або помаранчевого кольору;
- користуватись саморобними рятувальними засобами;
- заходити на пляжі, місця для проведення тренувань спортивних суден;
- швартуватись до інших суден без дозволу їх капітана (Судноводія);
- швартуватись до плавучих навігаційних знаків;
- здійснювати плавання в умовах обмеженої видимості менше, ніж 500 метрів;
- перевозити вибухонебезпечні та вогненебезпечні вантажі, за винятком паливно-мастильних матеріалів для двигуна та механізмів ММС в спеціально призначеній тарі в об'ємі до 60 літрів, окрім ємкості наливного баку ММС;
- скидати за борт будь-які забруднюючі речовини та води, що їх містять, а також сміття;
- дозволяти купатися з борту судна, яке не обладнане для цього;
- заходити на акваторію порту, пристані, гідротехнічних споруд без дозволу адміністрації.
- стоянка та висадка пасажирів в районі розташування водозабірних споруд ближче 200 м вище по течії річки від створів огорож санітарної зони по обидві сторони річки Південний Буг.

2.5. Обов'язки екіпажу та інших осіб, які є на борту ММС:

- члени екіпажу зобов'язані виконувати розпорядження судноводія ММС в рамках покладених на нього обов'язків;
- інші особи, які є на борту, зобов'язані виконувати розпорядження судноводія в інтересах безпеки плавання чи порядку на борту.

2.6. В разі здійснення перевезень пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів судновласники ММС зобов'язані отримати ліцензію на право провадження господарської діяльності відповідно до чинного законодавства.

III. Порядок використання Баз та ММС

3.1. Дата початку і закінчення навігації на водних об'єктах Вінницької області для ММС щорічно встановлюється розпорядженням Вінницької обласної державної адміністрації.

Встановлені строки навігації не розповсюджуються на ММС контролюючих органів та рятувально-водолазної служби, суб'єктів, що здійснюють рибогосподарську промислову та природоохоронну діяльність.

3.2. Всім Базам, що розташовані в межах області, при реєстрації надаються номери.

Бази щороку до початку навігаційного сезону підлягають огляду відповідним міжрегіональним територіальним органом Морської адміністрації.

Бази, що не пройшли огляд і не отримали відповідного дозволу, до експлуатації не допускаються.

Власники Баз впорядковують і облаштовують їх в установленому порядку, забезпечуючи належну охорону та зв'язок з Головним управлінням Національної поліції у Вінницькій області, Головним управлінням ДСНС у Вінницькій області, відповідним міжрегіональним територіальним органом Морської адміністрації, управлінням Держекоінспекції у Вінницькій області.

Відповідальність за організацію робіт із забезпечення безпеки судноплавства, функціонування системи управління безпекою, проведення профілактичної роботи із попередження АП, у тому числі безпечну експлуатацію та утримання Баз, організацію контролю за збереженням суден та їх випуском у плавання покладається власника Бази.

3.3. ММС, інші плавзасоби після реєстрації в установленому порядку приписуються та забезпечуються місцями для стоянки (зберігання).

Забороняється зберігання на Базах, плавання та пересування ММС, інших плавзасобів, не зареєстрованих у встановленому порядку в органах, які здійснюють нагляд за такими суднами і засобами.

3.4. Заходи щодо обліку та тримання ММС, інших плавзасобів, повітряних суден, які здійснюють посадку на воду в акваторіях Баз і не підлягають реєстрації в органах, що здійснюють нагляд за такими, здійснюють власники Баз.

3.5. Власники ММС та інших плавзасобів, після набрання чинності цих Правил в установленому порядку зобов'язані приписати плавзасоби, які не підлягають реєстрації в органах, що здійснюють нагляд за такими до Баз.

При неможливості Бази забезпечити постійним місцем для стоянки ММС та інші плавзасоби, які не підлягають реєстрації в органах, що здійснюють нагляд за такими, дозволяється, за погодженням з адміністрацією Бази, утримувати ММС в іншому місці, яке забезпечує його надійну охорону (облаштоване місце з стійкою діаметром не менше 15 см и висотою не менше 60 см, з кільцями, замками та тросами (ланцюгами) для кріплення ММС та інших плавзасобів), але дані по ньому заноситься до журналу приписного флоту.

Забороняється зберігання на Базах, плавання та пересування ММС, інших плав засобів, не облікованих у відповідних журналах приписного флоту.

Деталізація заходів з порядку обліку на пристанях причалах та Базах плавзасобів, які не підлягають реєстрації в органах, що здійснюють нагляд за такими, може здійснюватись, в межах цих Правил, місцевими органами самоврядування, виходячи з особливостей місцевих умов.

3.6. Тимчасовий облік ММС, інших плавзасобів, ведеться адміністрацією Баз, про що у реєстраційних (спеціальних) документах ставиться спеціальна позначка.

Заходи щодо тимчасового обліку та тримання таких ММС, інших плавзасобів, повітряних суден, які здійснюють посадку на воду в обладнаних акваторіях Баз, здійснюють власники Баз, а також відповідних підприємств, установ та організацій залежно від їх форми власності.

3.7. При виході ММС, іншого плавзасобу з Бази та його поверненні у спеціальному журналі обліку випуску та повернення ММС, інших плавзасобів здійснюється запис щодо номера судна, прізвище та ініціали судновласника, складу екіпажу та пасажирів, маршруту (району) плавання, часу виходу судна, орієнтовного та фактичного часу приходу ММС, іншого плавзасобу. Запис у журналі підтверджується підписом судновласника (судноводія).

3.8. Перед випуском ММС та інших плавзасобів черговим по Базі перевіряється:

- наявність у осіб, які перебувають на борту судна, документів, що посвідчують особу;
- наявність у судноводія посвідчення судноводія, свідоцтва на право власності (довіреності судновласника на право управління судном);
- наявність в документах судноводія відмітки адміністрації Бази щодо постановки на облік (приписки) до відповідної Бази;

- наявність на судні, плавзасобі нанесених належним чином ідентифікаційних ознак (назва судна, назва Бази, державний реєстраційний номер) та їх відповідність даним, які зазначені в судових реєстраційних документах;
- відповідність завантаження ММС, іншого плавзасобу його технічним характеристикам;
- наявність документів, що посвідчують особу, в осіб, які використовують ММС, інші плавзасоби санаторіїв, пансіонатів, будинків і баз відпочинку, туристичних баз, прокатних станцій;

Категорично забороняється випуск ММС при несприятливих погодних умовах та при отриманні «штормового попередження», які не дозволяють експлуатацію ММС або іншого плавзасобу з огляду на його клас та технічні характеристики.

Вихід ММС, інших плавзасобів без засобів зв'язку забороняється (дозволяється користування мобільним телефоном за наявності його номера в журналі випуску суден у плавання).

3.9. Під час руху судноводії ММС повинні виконувати Правила судноплавства на ВВШ та Міжнародні правила попередження зіткнення суден в морі, а також вимоги інших нормативних документів, що регламентують безпеку судноплавства.

Плавання на ММС дозволяється лише в світлий час доби. У нічний час всі плавзасоби повинні знаходитись у місцях їх дислокації (збереження), замикатися на замок.

Як виняток, у нічний час дозволяється плавання суден Морської адміністрації, Держрибагенства, Держекоінспекції, Національної поліції, Державної прикордонної служби та рятувальних служб при виконанні ними службових завдань, якщо їх судна обладнані для такого плавання (в межах прикордонної смуги – за погодженням з Держприкордонслужбою).

3.10. ММС, за винятком випадків, коли вони виконують службові завдання, забороняється:

- маневрувати і зупинятися поблизу земснарядів, плавучих кранів, що рухаються чи стоять;
- зупинятися або ставати „на якір" у межах суднового ходу, біля плавучих навігаційних знаків та ближче як за 200 м від мостів, причалів, дебаркадерів і підводних переходів;
- рухатися зі швидкістю більше 15км/год в акваторіях Баз, місць масового відпочинку, пляжів, поблизу земснарядів і плавучих кранів.

3.11. При користуванні ММС та іншими плавзасобами забороняється:

- виходити в плавання без дозволу осіб, відповідальних за вихід суден;
- використовувати ММС, що не зареєстровані у встановленому порядку, не мають реєстраційних номерів;
- завантажувати судна понад визначену вантажопідйомність і пасажиромісткість;
- підходити до берега в місцях масового відпочинку людей;

- видавати на прокат судна та використовувати їх дітям до 18 років без супроводу дорослих;
- використовувати ММС не за призначенням;
- сидіти на носі судна, кормі чи бортах, звисивши ноги за борт під час руху судна;
- віддалятися від берега на відстань, більшу, ніж указано у Свідоцтві про придатність малого судна до плавання;
- віддалятися від берега на відстань, більшу, ніж вказано в заявці, поданій черговому Бази;
- переходити з судна на судно.

Забороняється зберігання на Базах, плавання та пересування ММС, інших плавзасобів, не облікованих у відповідних журналах приписного флоту.

У разі порушення вимог порядку зберігання, виходу у внутрішні води, завантаження і розвантаження ММС, інших плавзасобів, посадки і висадки пасажирів, уповноважені особи Морської адміністрації мають право тимчасово забороняти експлуатацію Баз або забороняти вихід у внутрішні води цих суден і плавзасобів. Про запровадження цієї санкції уповноважені особи Морської адміністрації інформують зацікавлених юридичних та фізичних осіб завчасно. Це обмеження діє до усунення виявлених порушень.

3.12. Плавання ММС забороняється:

- на ділянках, відведених для нерестовищ;
- у заповідниках та заказниках;
- в місцях знаходження водозаборів та станцій перекачування води.

Заборона не розповсюджується на судна контролюючих органів та судна, що використовуються для обслуговування зазначених водних об'єктів.

Ділянки та інші акваторії, що заборонені для руху ММС, повинні бути обставлені інформаційними знаками.

3.13. Про АП, пригоди, порушення правил безпеки плавання, неповернення суден у встановлений час черговий Бази негайно повідомляє Головне управління ДСНС у Вінницькій області, відповідний міжрегіональний територіальний орган Морської адміністрації (та у разі виникнення АП в межах прикордонної смуги - Державну прикордонну службу).

Про всі випадки загибелі людей, форс-мажорні обставини, про виявлені рятувальні засоби, предмети, речі, які знайдені у воді, на території пляжів і береговій смузі, власники суден через чергових Баз або ПБ негайно повідомляють Головне управління Національної поліції у Вінницькій області, відповідний міжрегіональний територіальний орган Морської адміністрації (та у разі виникнення АП в межах прикордонної смуги - Державну прикордонну службу).

3.14. Власники повітряних та підводних переходів, автодорожніх та залізничних мостів, водозаборів та водоспусків, поромних переправ та наплавних розвідних мостів, інших гідротехнічних споруд на судноплавних ділянках рік і водосховищ повинні обладнувати їх навігаційними, інформаційними, забороняючими та попереджувальними знаками відповідно до

вимог Правил судноплавства на ВВШ України та пред'являти для огляду відповідному міжрегіональному територіальному органу Морської адміністрації.

3.15. Підприємства, що займаються промисловим ловом риби на річках і водосховищах, повинні обставляти місця розташування рибальських сіток та інших пристосувань для вилову риби жовтими поплавками чи жовтими прапорами в кількості, достатній для зазначення їх місцезнаходження.

Постановка знарядь для вилову риби на судновому проході або у місцях, відведених для стоянки суден, в районі пляжів, надводних та підводних переходів заборонена.

IV. Особливості використання маломірних суден та інших плавзасобів на водних об'єктах в межах прикордонної смуги (контрольованого прикордонного району).

4.1. ПБ в межах прикордонної смуги або контрольованого прикордонного району облаштовуються в місцях, які визначаються рішенням обласної державної адміністрації з урахуванням пропозицій районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування за погодженням з органом охорони кордону Держприкордонслужби України.

Номери ПБ надаються рішенням обласної державної адміністрації, про що здійснюється інформування органу охорони кордону Державної прикордонної служби.

4.2. Облаштування ПБ, що визначені як гідротехнічна споруда, здійснюється згідно вимог Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден, затвердженими наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 642.

Територія ПБ повинна мати:

- під'їзні автомобільні шляхи;
- спеціальну ділянку (місце) з ємностями для сухого сміття та відходів нафтопродуктів;
- спеціально обладнаний причал для посадки та висадки пасажирів;
- електричне освітлення, яке забезпечує у темний час доби нагляд за усією територією ПБ;
- обладнану штрафну площадку для зберігання суден, плавання яких заборонено в порядку, установленому законодавством, та тих, що не мають власника;
- приміщення для зберігання весел, підвісних моторів, вітрил та іншого шкіперсько-технічного майна;
- обладнаний рятувальний пост.

Визначена територія повинна бути загороджена по периметру парканом з воротами і хвіртками, що зачиняються на замок.

На ПБ повинні бути обладнані інформаційні стенди, на яких розміщуються:

- номер ПБ, його належність, загальна кількість плавзасобів і їх тип;
- схема ПБ;
- план стоянки суден біля пірсів (причалів);
- правила користування ПБ і плавзасобами, встановлені адміністрацією ПБ;
- правила попередження нещасних випадків з людьми;
- розклад дій при пожежі або падінні людини у воду;
- гідрометеорологічні дані на кожен день та прогноз погоди.

Адміністрація ПБ повинна мати і представляти на вимогу посадових осіб контролюючих органів:

- документи, що входять до системи управління безпекою (СУБ) ПБ;
- свідоцтво про реєстрацію ПБ;
- технічний паспорт ПБ;
- свідоцтва Регістра судноплавства України на гідротехнічні споруди, що належать ПБ або експлуатуються ним (за наявності);
- акт огляду ПБ органами державного нагляду (спільною комісією);
- наказ про призначення особи, відповідальної за експлуатацію ПБ;
- правила користування ПБ і плавзасобами, встановлені адміністрацією ПБ;
- журнал обліку плавзасобів;
- список власників плавзасобів і осіб, що використовують судна за дорученнями, їх домашні адреси і телефони;
- журнал випуску (повернення) плавзасобів;
- інструкцію з випуску суден у плавання;
- акти випробування трапів, містків, сходень та іншого обладнання;
- перелік діючих адрес та номерів телефонів пожежної охорони, поліції, медичних та рятувальних служб, підрозділу Державної прикордонної служби України;
- журнал перевірки ПБ контролюючими органами.

На ПБ плавзасобів, що визначені як гідротехнічна споруда, дозволяється тримання маломірних (малих) суден, моторних та гребних суден, вітрильні, спортивні та рибальські судна, водні велосипеди, Гідроцикли і подібні до них судна.

4.3. Облаштування ПБ, що визначені як місце (смуга) на узвізі води, здійснюється у спрощеному порядку. Територія ПБ (як місце або смуга на узвізі води) повинна мати:

- під'їзні автомобільні шляхи;
- щит на який наноситься номер ПБ, його належність, загальна кількість суден, їх тип;
- місця стоянки плавзасобів, облаштовані стійками (діаметром не менше 15 см и висотою не менше 60 см) з кільцями, замками і тросами (ланцюгами) довжиною 2 м для кріплення суден.

Рішенням (розпорядженням) органу місцевого самоврядування визначається адміністрація ПБ маломірних плавзасобів, на які покладаються наступні обов'язки:

- облік плавзасобів на ПБ в журналі обліку маломірних суден та інших плавзасобів, який ведеться в органі місцевого самоврядування у відповідному журналі встановленого зразку;
- видача довідок встановленого зразка власникам плавзасобів, які приписані до даного ПБ;
- охорона плавзасобів, які знаходяться на ПБ;
- випуск плавзасобів на р. Дністер та облік виходу та повернення плавзасобів у спеціальному журналі обліку випуску та повернення маломірних суден.

Адміністрація ПБ повинна мати і представляти на вимогу посадових осіб контролюючих органів:

- документи, що входять до системи управління безпекою (СУБ) ПБ;
- акт огляду ПБ органами державного нагляду (спільною комісією);
- наказ про призначення особи, відповідальної за експлуатацію ПБ;
- журнал обліку плавзасобів;
- журнал випуску (повернення) плавзасобів;
- перелік діючих адрес та номерів телефонів пожежної охорони, поліції, медичних та рятувальних служб, підрозділу Державної прикордонної служби України;
- журнал перевірки ПБ контролюючими органами.

На ПБ плавзасобів, що визначені як місце (смуга) на урізі води, дозволяється тримання маломірних (малих) суден, моторних та гребних суден, вітрильні, спортивні та рибальські судна.

4.4. Посадка і висадка пасажирів, завантаження і розвантаження торговельних та маломірних суден, інших плавзасобів поза об'єктами базування, а також на об'єктах базування, які не допущені до експлуатації, забороняється (крім випадків, пов'язаних із стихійним лихом, аварією та катастрофою, за умови завчасного інформування капітаном (судноводієм) або власником торговельного та маломірного судна, іншого плавзасобу підрозділу Державної прикордонної служби, у зоні відповідальності якого буде здійснюватися посадка або висадка, завантаження або розвантаження, але не пізніше здійснення таких заходів).

Заходи щодо обліку та тримання маломірних суден, інших плавзасобів, повітряних суден, які здійснюють посадку на воду і не підлягають реєстрації в органах, які здійснюють нагляд за такими суднами і засобами, в обладнаних ПБ здійснюють власники ПБ.

Постановка таких плавзасобів може здійснюватись в органах місцевого самоврядування (при функціонуванні ПБ, як ділянки місцевості на урізі води) у порядку, встановленому районними державними адміністраціями, про що у спеціальних документах ставиться позначка.

Документ, встановленої форми видається керівником ПБ, а в місцевості, де керівництво ПБ здійснює відповідний орган місцевого самоврядування – відповідно сільські, селищні, міські ради.

Власники маломірних суден та інших плавзасобів, після набрання чинності дійсних Правил в установленому порядку зобов'язані приписати

плавзасоби, які не підлягають реєстрації в органах, які здійснюють нагляд за такими до ПБ.

4.5. Пункти базування щороку до початку навігаційного періоду підлягають огляду спільною комісією, яка утворюється рішеннями районних (міської) державних адміністрацій (які розробляють та затверджують акт огляду), до складу якої включаються представники районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, інспектори відповідного міжрегіонального територіального органу Морської адміністрації, Держекоінспекції України, представники Держрибагенства (у разі потреби), органів Національної поліції, ДСНС і Державної прикордонної служби. За результатами огляду складається акт огляду, на підставі якого надається дозвіл на експлуатацію пункту базування.

Пункти базування, які після здійснення огляду не отримали відповідного дозволу, до експлуатації не допускаються.

Огляд пунктів базування суден флоту рибної промисловості, що не підлягають нагляду класифікаційного товариства, здійснюється міжвідомчими комісіями, призначеними Держрибагентством, до складу яких включені представники Державної прикордонної служби, у строки, встановлені Держрибагентством. До експлуатації місця базування суден флоту рибної промисловості, що не підлягають нагляду класифікаційного товариства, допускаються за висновками таких комісій.

4.6. Випуск плавзасобів у внутрішні води здійснюється адміністрацією (чергово-вахтовою службою) тільки тих ПБ, до яких вони приписані, про що адміністрація (чергово-вахтова служба) ПБ робить відмітку у журналі.

Проведення тренувальних зборів, спортивних змагань, туристичних переходів яхт, веслових, моторних човнів здійснюється в кожному окремому випадку після інформування органу охорони кордону Державної прикордонної служби не пізніше ніж за 24 години до їх проведення.

4.7. Під час плавання і перебування плавзасобів у внутрішніх водах забороняється їх підхід до іноземних та українських суден закордонного прямування (крім випадків, пов'язаних із стихійним лихом, аварією та катастрофою, за умови завчасного інформування капітаном (судноводієм) або власником торговельного та маломірного судна, іншого плавзасобу підрозділу Державної прикордонної служби, у зоні відповідальності якого буде здійснюватися підхід, але не пізніше здійснення таких заходів).

4.8. В межах контрольованого прикордонного району (прикордонної смуги) забороняється:

- випуск плавзасобів у частину вод прикордонних річок, озер та інших водойм, обмежених лінією державного кордону, берега яких належать Україні, без завчасного (не пізніше ніж за 1 годину) інформування про це оперативних чергових підрозділу Держприкордонслужби та територіального органу ДСНС;
- зміна приписки та постійного місця для стоянки (зберігання) маломірних суден, інших плавзасобів без інформування, протягом 24 годин

адміністраціями ПБ підрозділу охорони державного кордону, у зоні відповідальності якого вони розміщені;

- проведення водозаходних робіт та будь-яких інших спусків під воду без завчасного, не пізніше ніж за 24 години, інформування підрозділів Державної прикордонної служби, в зоні відповідальності яких вони проводяться;
- експлуатація ПБ всіх форм власності, які не отримали дозволу на експлуатацію, та випуск маломірних суден, інших плавзасобів без наявності на об'єктах базування призначених відповідними наказами або розпорядженнями адміністрацій.
- занурення з підводним спорядженням/обладнанням та підводне полювання у нічний час доби;

4.9. При здійсненні занурення, проведенні підводних робіт є обов'язковим наявність судна забезпечення або на поверхні води виставляються буї. Здійснення підводного занурення самостійно категорично забороняється.

4.10. У необхідних випадках Державна прикордонна служба може запроваджувати додаткові тимчасові обмеження щодо порядку утримання, обліку та випуску плавзасобів у внутрішні води у прикордонній смузі та контрольованому прикордонному районі у порядку, визначеному чинним законодавством.

4.11. У разі необхідності на вимогу представника Державної прикордонної служби України судноводій повинен зупинити маломірне судно у місці, на яке йому буде вказано, з дотриманням заходів безпеки, а також:

- подати для перевірки документи, що посвідчують особу судноводія і пасажирів (членів екіпажу), та реєстраційний документ на маломірне судно;
- дати можливість оглянути маломірне судно і перевірити номери його агрегатів.

4.12. Судноводіям річкових суден, власникам маломірних суден забороняється підвозити у контрольований прикордонний район та прикордонну смугу і вивозити з них осіб, які не мають відповідних документів.

4.13. При експлуатації плавзасобів у внутрішніх водах в межах прикордонної смуги та контрольованих прикордонних районах громадяни зобов'язані виконувати решту вимог, визначених даними Правилами.

V. Реєстрація суден та підтвердження кваліфікації судноводіїв.

5.1. Всі судна підлягають реєстрації в органах державної реєстрації суден відповідно до вимог чинного законодавства в 10-ти денний термін з моменту придбання.

5.2. Реєстрації підлягають тільки судна, які визнані Регістром судноплавства України придатними до експлуатації за призначенням.

5.3. На зареєстроване судно видається Судновий білет, або Свідоцтво на право власності та присвоюється реєстраційний номер або назва.

Реєстраційний номерний знак наноситься стійкою контрастною фарбою на обох бортах судна на відстані від форштевня на 1/4 довжини корпусу судна одним рядком. Висота літери - 150 мм, висота цифр -150-200 мм, для розбірних та надувних човнів висота літер - 100 мм, висота цифр -150 мм, ширина лінії букв та цифр - не менше 15 мм.

На кожному плавзасобі на внутрішньому боці бортів і на транцевій дошці (у кормовій частині) має бути напис про пасажиромісткість плавзасобу.

Присвоєні реєстраційні номери наносяться також на весла і рятувальні засоби.

5.4. Списки власників ММС які проживають на території сільської, селищної, міської рад повинні знаходитись у відповідних виконавчих комітетах та дільничних інспекторів міліції.

Відомості про кількість маломірних (малих) суден на території області (району) повинні знаходитись у відповідних управліннях (відділах) з питань надзвичайних ситуацій.

5.5. Підтвердження кваліфікації кандидатів на отримання посвідчень судноводіїв прогулянкових моторних та вітрильних суден, посадових осіб, які працюють на земснарядах, поромних переправах та інших плавзасобах для виробничих, комерційних цілей, проводиться кваліфікаційними комісіями.

5.6. До здачі іспитів допускаються особи, яким виповнилося 18 років та які не мають медичних протипоказань, пройшли теоретичну і практичну підготовку відповідно до навчальних планів та програм.

5.7. Судноводії ММС, що використовують свої судна в комерційних та виробничих цілях, повинні проходити перевірку знань щорічно, інші судноводії маломірних (малих) суден підлягають перевірці знань 1 раз на три роки.

З простроченим терміном перевірки знань керування судном забороняється.

5.8. Реєстрація, перереєстрація, технічні огляди суден проводиться за умови сплати передбачених зборів, податків та платежів відповідно до чинного законодавства.

VI. Режим плавання та порядок руху ММС

6.1. Відповідно до класифікації за площею водозабору річки Південний Буг та Дністер належать до великих річок, а всі інші – до малих річок.

6.2. Всі поверхневі водні об'єкти області належать до внутрішніх водних шляхів. Межами внутрішніх водних шляхів області є: державний кордон України та адміністративні границі області.

6.3. До категорії судноплавних шляхів належать водойми та водоймища, що визнані судноплавними постановою Кабінету Міністрів України від 12 червня 1996 року № 640 « Про затвердження переліку внутрішніх водних шляхів, що належать до категорії судноплавства », а саме в межах області:

- річка Південний Буг від міста Ладижин до села Маньківка Тульчинського району протяжністю 15 км, від міста Гнівань до села Лаврівка протяжністю 50 км;
- річка Дністер.

6.4. Мінімальна висота надводного борту ММС для плавання на водних об'єктах області встановлюється Регістром судноплавства України залежно від району та умов плавання (висота хвилі, сила вітру, віддаленість від берега).

6.5. Водні об'єкти, на яких дозволяються плавання ММС, функціонування Баз, місць облаштування масового відпочинку населення на воді (пляжі), а також визначення місць, заборонених для плавання ММС, повинні бути обладнані навігаційними плавучими, береговими знаками і вогнями, а також інформаційними (заборонними, попереджувальними, приписними) знаками встановленого зразка, відповідно до Правил судноплавства на ВВШ. Вказані знаки виставляються комунальними підприємствами місцевих органів виконавчої влади, власниками Баз і підлягають огляду спеціалістами з безпеки на водному транспорті Укртрансбезпеки перед початком навігації.

6.6. Рух дозволяється тільки вздовж лівобережної крайки суднового ходу та за його межами, без заходу в місця масового відпочинку населення на воді, розташування водних спортивних навчально-тренувальних баз, секцій та шкіл.

6.7. Кожне ММС повинно рухатися з безпечною швидкістю з тим, щоб воно могло прийняти належну й ефективну дію для уникнення зіткнення і бути зупинено в межах відстані, що необхідна при існуючих вимогах і умовах.

При виборі безпечної швидкості необхідно враховувати:

- стан видимості;
- щільність руху, включно з накопиченням інших суден;
- маневрені можливості судна і поворотність судна у певних обставинах;
- вночі наявність фону освітлення як берегових вогнів, так і від розсіювання світла власних вогнів;
- стан вітру, хвилі і течії та близькості навігаційних небезпек;
- співвідношення між осадками і наявними глибинами.

6.8. Рух ММС на всіх водних об'єктах дозволяється при видимості не менше 500 м. На ділянках за межами суднового ходу (затоками, рукавами та іншими водоймищами) рух у нічний час дозволяється як виняток лише з безпечною

швидкістю, але не більше ніж 15 км/год та при умові несення вогнів відповідно до Правил судноплавства на ВВШ, та з урахуванням обмежень виданих на судно класифікаційним товариством, що здійснює технічний нагляд за суднами (Регістр судноплавства України).

6.9. ММС повинні рухатись за межами суднового ходу, а у випадку, коли за умовами шляху це неможливо (судно обмежене осадкою, габаритами тощо) рух можливий вздовж меж суднового ходу (10 метрів від кромки в напрямку осі суднового ходу) в один ряд, при цьому ММС не повинні ускладнювати рух транспортних суден на судновому ході.

6.10. ММС дозволяється проходити мости тільки через прогони, позначені рівностороннім трикутником вершиною вниз, червоного (білого) кольору.

Високогабаритні вітрильні судна повинні мати мінімальний запас по висоті при проходженні:

- під мостами - 0,5 м;
- під проводами лінії зв'язку - 1 м;
- під проводами високої напруги:

до 110 кВ - 2,0 м;	до 330 кВ - 3,5 м;
до 150 кВ - 2,5 м;	до 500 кВ - 4,0 м;
до 220 кВ - 3,0 м;	до 750 кВ - 6,0 м.

6.11. Рух уздовж пляжів, місць масового відпочинку громадян, у рукавах, затоках, під мостами, біля пасажирських і вантажних причалів, водолазних ботів, у вузькостях, протоках, на крутих поворотах та в інших місцях, складних для плавання дозволяється з безпечною швидкістю, але не більше ніж 15 км/год, пасажирів при цьому повинні сидіти на штатних місцях. Не дозволяється підходити ближче ніж на 25 метрів до огорожувальних буйків пляжів, водних спортивних майданчиків, заказників, водозаборів, станцій перекачування води.

6.12. Установка суден на якір забороняється:

- у межах суднового ходу;
- поблизу транспортних суден, земснарядів, плавучих кранів і т. п.;
- біля вантажних та пасажирських причалів, пристаней, паромів, переправ, причалів, дебаркадерів, водолазних ботів на відстані менше 200 м вище і нижче них;
- вище і нижче мостів ближче ніж 200 м;
- на акваторії пляжів, у вузькостях, на крутих поворотах;
- під лініями зв'язку і електромереж;
- ближче 25 м від лінії кромкових знаків навігаційної обстановки; у зоні, позначеній знаками заборони «Якоря не кидати!».

6.13. ММС дозволяється перетинати судновий хід під кутом, близьким до 90 градусів до осі суднового ходу, у найкоротший відрізок часу - при відсутності на підході транспортних суден.

Судноводії ММС, які планують перетин суднового ходу, повинні завчасно пропустити усі судна, які рухаються по судновому ході.

6.14. На акваторіях, що не підпадають під дію Правил судноплавства на ВВШ, під час руху судноводії ММС повинні дотримуватись таких основних вимог:

- якщо два ММС рухаються прямо або майже прямо назустріч одне одному, то вони повинні розходитись лівими бортами;
- якщо два ММС наближаються на курсах, що перетинаються, то судноводій, який бачить інше судно зі сторони свого правого борту, повинен звільнити йому дорогу;
- якщо два вітрильні судна наближаються одне до одного так, що виникає загроза зіткнення, одне з них дає шлях іншому таким чином:
- якщо судна прямують різними галсами, то судно, яке йде лівим галсом, повинно уступити дорогу іншому судну;
- коли судна прямують однаковими галсами, то судно, яке міститься з навітряного боку, повинно давати дорогу судну, що знаходиться на протилежному боці;
- якщо судно прямує лівим галсом і бачить інше судно з навітряного боку та не може розпізнати, яким галсом воно рухається, то воно повинно надати йому шлях;
- якщо ММС наближається до вітрильного так, що виникає загроза зіткнення, то моторне судно повинно дати шлях вітрильному;
- допускається перетин курсу по носу судна за умови, що після закінчення маневру відстань до судна, що наближається, буде не меншою 500 метрів.

VII. Порядок обгону суден

7.1. Судно, яке наближається до іншого судна в секторі його кормового вогню (вогнів), тобто з напрямку більше 22,5 градуса позаду траверза, є тим судном, яке обганяє, та незалежно від того моторне воно чи вітрильне, може обходити те судно, яке обганяють, тримаючись збоку від його шляху таким чином: по судовому ходу - тільки по його лівому борту, а за межами судового ходу, при попередженні - з будь-якого борту.

7.2. Заборонено обгін у вузькостях, при видимості менше 1 км, під мостами та у 500 метровій зоні, яка прилягає до мостів, а також, коли на траверзі вже є інше судно.

7.3. Обгін слід починати за 100 м тримаючись збоку від шляху судна, яке обганяють.

7.4. Судноводій моторного ММС, який обганяє або розходитьсья з гребним судном, водним велосипедом, моторним чи вітрильним судном, повинен здійснювати маневр на безпечній швидкості. Якщо дозволяють обставини, то обгін можна проводити з будь-якого борту. Судно, яке здійснює обгін, несе відповідальність за безпеку маневру.

Обгін заборонено:

- біля Баз;
- при проході місць масового відпочинку населення на воді;
- при підході до переправ, мостів, земснарядів та інших суден на стоянці;

- у місцях з обмеженою та недостатньою видимістю.

VIII. Плавання Гідроциклів

8.1. Особа, яка управляє Гідроциклом, повинна мати документи, зазначені в п.2 цих Правил.

8.2. Плавання (їзда) на Гідроциклах дозволяється тільки у світлий час доби при видимості не менше 2-х кілометрів у визначених місцях. Вихід Гідроциклів у плавання з Бази дозволяється тільки за наявності на Базі чергового катера для надання, на випадок необхідності, допомоги Гідроциклу або наявності договору між власником Гідроцикла і рятувально-водолазною службою щодо забезпечення рятувальних дій.

8.3. Плавання Гідроциклів дозволяється тільки у світлий час доби у визначених місцях, за умови використання водієм і пасажирями Гідроцикла індивідуальних рятувальних засобів.

8.4. Буксирування парашутистів, лижників на воді Гідроциклами заборонено.

8.5. У місцях масового відпочинку людей на воді плавання Гідроциклів дозволяється тільки із зовнішньої сторони не ближче 50 метрів від буйкової огорожі пляжу.

8.6. Заправка пально-мастильними матеріалами Гідроциклів повинна проводитись за межами територій масового відпочинку.

8.7. Підхід Гідроциклів до берега, в місцях масового відпочинку громадян і на пляжах дозволяється малим ходом тільки у спеціально встановлених і огорожених фарватерах.

8.8. Підхід до берега, поворот Гідроцикла необхідно здійснювати на безпечній швидкості.

8.9. Судноводію Гідроцикла забороняється перетинати курс транспортних суден, заважати їхньому руху, швартуватись за знаки навігаційного огороження.

8.10. Видача Гідроциклів на прокат здійснюється тільки особам, що мають відповідне посвідчення судноводія ММС. При відсутності такого Гідроциклом обов'язково повинна керувати особа, яка має таке посвідчення.

8.11. Тренування Гідроциклів дозволяється тільки на спеціально відведених акваторіях під безпосереднім наглядом інструктора, досвід якого у керуванні Гідроциклом складає більше 3 років.

8.12. Судноводій Гідроциклу, у випадку раптового виникнення небезпечної ситуації, повинен негайно зупинити Гідроцикл.

ІХ. Особливості проведення спортивних заходів

9.1. Проведення спортивних заходів (змагань, тренувань, спортивних свят) на воді:

- організується на акваторіях, що закриті для судноплавства інших (не спортивних) суден;
- здійснюється після отримання погодження у відповідному міжрегіональному територіальному органі Морської адміністрації (та в межах прикордонної смуги - Державної прикордонної служби).

9.2. Фізичні і юридичні особи, що організують спортивні заходи на воді, зобов'язані:

- на період проведення спортивних заходів визначити осіб, відповідальних за безпеку людей і суден;
- позначити(огородити) акваторію, на якій здійснюватиметься спортивний захід, буйками та виставити пости на човнах для забезпечення безпеки плавання спортивних суден.

9.3. Перехід спортивних суден від Баз до місць проведення спортивного заходу і в зворотному напрямку виконується з дотриманням Правил судноплавства на ВВШ України та під контролем осіб, які визначені відповідальними за безпеку людей і суден на період проведення спортивного заходу.

9.4. Забороняється проведення тренувань на спортивних суднах без супроводу тренера на моторному судні та вихід у плавання спортивних суден усіх видів до закінчення весняного льодоходу і після перших льодових проявів восени.

Х. Охорона праці, життя людей на воді та охорона навколишнього природного середовища

10.1. Проведення масових заходів на воді (екскурсій, колективних виїздів на відпочинок, спортивно-прикладних змагань тощо) дозволяється при виконанні вимог безпеки, передбачених Правилами охорони життя людей.

10.2. На суднах, що використовуються для комерційних та виробничих цілей, для кожного члена екіпажу ММС повинні бути посадова інструкція та інструкція з охорони праці, а також визначені обов'язки по судових тривогах (пожежна, водяна, людина за бортом).

10.3. Під час виконання судових робіт залежно від умов праці, члени екіпажу ММС повинні користуватися засобами індивідуального захисту, а саме: спецодягом, спецвзуттям, засобами захисту рук, голови, обличчя, очей, органів слуху, дихання, запобіжними пристроями.

Вказані засоби повинні відповідати вимогам стандартів безпеки праці та використовуватись тільки за призначенням.

10.4. Вихід ММС у плавання дозволяється при сприятливих погодних умовах, технічній справності судна, наявності устаткування та спорядження, згідно з вимогами Регістра судноплавства України, наявності діючих судових документів та посвідчення судноводія.

10.5. Крім рятувального круга для кожного пасажера і судноводія на ММС повинні бути індивідуальні рятувальні засоби (жилети, нагрудники).

10.6. Особи, які не вміють плавати, а також діти віком до 16 років під час руху ММС повинні бути одягнуті в індивідуальні рятувальні засоби.

10.7. Рятувальні засоби, що використовуються на ММС, повинні бути технічно справні, цілі, без тріщин і розривів, мати відтінок оранжевого кольору. Білою фарбою на них наносяться реєстраційний номер або назва судна, якому вони належать, дата останнього та наступного випробування.

10.8. Забороняється користуватися вітрильними дошками та іншими вітрильними суднами без одягнутих рятувальних засобів.

10.9. Категорично забороняється:

- користуватися рятувальними засобами, що не забезпечують безпеку на воді судноводія і пасажирів, а також надувними автомобільними гумовими камерами та матрацами як індивідуальними рятувальними засобами і засобами руху на воді;
- запускати шнуром підвісний двигун із включеною передачею;
- керувати моторним судном з підвісним двигуном, не закритим кришкою.

10.10. Судно, що зазнало лиха і потребує допомоги, для привернення уваги повинне подавати сигнали біди, передбачені Правилами судноплавства на ВВШ.

10.11. На кожній Базі обладнується не менше одного інформаційного стенда, розташованого таким чином, щоб забезпечити легкий доступ до них судноводіїв та осіб, які користуються прокатними суднами.

На стенді розміщується схема Базис, план стоянки суден біля пірсів (причалів), схема руху суден в акваторії Базис, правила користування Базисю і суднами, встановлені адміністрацією Базис, правила попередження нещасних випадків з людьми, розклад дій при пожежі або падінні людини у воду, гідрометеорологічні дані на кожен добу та прогноз погоди, інформація про АП та випадки порушення правил користування суднами, комплексний план природоохоронних заходів, плакати, пам'ятки, інша агітація з безпечного користування ММС та Базисами, з охорони праці, навколишнього природного середовища, протипожежної та протиепідемічної тематики тощо.

10.12. Судноводії ММС зобов'язані не допускати дій, що завдають шкоду навколишньому природному середовищу, вимагати цього від інших осіб і своєчасно інформувати уповноважені органи про виявлені недоліки та порушення, маючи на увазі, що охорона природи і навколишнього середовища є важливим обов'язком кожного громадянина.

10.13. У всіх випадках, що не передбачені Правилами судноплавства на ВВШ та цими Правилами, судноводії для забезпечення безаварійного плавання повинні вживати всіх можливих заходів, що визнані звичайною практикою судноводіння або особливими обставинами конкретного випадку, маючи на увазі, що невжиття таких заходів не звільняє їх від відповідальності за наслідки аварії.

XI. Відповідальність

11.1. Юридичні та фізичні особи, які допустили порушення цих Правил, несуть відповідальність у встановленому законодавством України порядку.